УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

Датум Кликните да бисте почели унос текста.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовао комисију
Кликните да бисте почели унос текста.
Одлуком Кликните да бисте почели унос текста. Научно-наставног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду образована је комисија за оцену подобности докторанта "**Соње Вишњић Жижовић** под насловом **"Мотив *Лептировог сна* у поезији Мацуо Башоа ".**

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назива факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. Др Љиљана Марковић, редовни професор, оријентална филологија - јапанологија, 2009, Филолошки факултет у Београду
2. Др Слободан Грубачић, професор емеритус, 2011, Филолошки факултет у Београду
3. Др Paul Snowden, Универзитет Васеда, Јапан
4.
5.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Соња Вишњић Жижовић, рођена 25.07.1977, у Београду. Дипломирала 2000. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду, на Групи за јапански језик и књижевност. Два пута (2002. и 2005. године) била стипендиста Јапанске фондације и боравила у Кансаи центру у Осаки. Магистрирала 2008. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду на тему "Елементи природе у позном стваралаштву Мацуо Башоа ". Оснивач је и један од уредника издавачке куће "Кокоро" у оквиру које је превела и објавила преко 60 наслова, углавном везаних за уметност, културу, философију и традицију Јапана. Један је од уредника часописа за уметност, културу и књижевност, "Либер".

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Соња Вишњић Жижовић, „Елементи природе у позном стваралаштву Мацуо Башоа“, Либер, Београд, 2008.

2. Sonja Višnjić Žižović and Junichi Toyota, "Emptiness in Haiku Poetry", у: *Sense of Emptiness: Interdisciplinary Approach*, edited by Junichi Toyota, Pernilla Hallonsten and Marina Shchepetunina, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle, 2012, str. 31-46.
3. Соња Вишњић Жижовић, Јована Стојановић, "Традиционална јапанска позоришта *но* и *кабуки*", Либер, Београд, 2011.
4. Соња Вишњић Жижовић, "Самураји и њихови замкови", Либер, Београд, 2008.
5. Соња Вишњић Жижовић, "Јапански мачеви", Либер, Београд, 2009.
6. Соња Вишњић Жижовић, "Оригами - историја, развој, симболика, приче", Кокоро, Београд, 2013.
7. Соња Вишњић Жижовић, Пут(овање) ка поетској искрености", у: Мацуо Башо, "Уска стаза ка далеком северу", Либер, Београд, 2009.
8. Соња Вишњић Жижовић, "Чаролија Старца опчињеног сликањем", у: Едвард Ф. Стрејнџ, "Хокусаи", Либер, Београд, 2008.
9. Соња Вишњић Жижовић, "У наручју богиње Сунца", у: Вилијем Џорџ Астон, "Шинтоизам", Либер, Београд, 2010.
10. Соња Вишњић Жижовић, "Чајна церемонија", у: Какузо Окакура, "Књига о чају", Один, Београд, 2002, str. 5.
11. Соња Вишњић, „Шољица склада“, часопис за уметност, културу и књижевност „Либер“, бр. 1, Београд, 2006, стр. 3.
12. Соња Вишњић Жижовић, „Мијамото Мусаши“, часопис за уметност, културу и књижевност „Либер“, бр. 3, Београд, 2006, стр. 3.
13. Соња Вишњић Жижовић, „Животодавни мач ослобођеног срца“, часопис за уметност, културу и књижевност „Либер“, бр. 4, Београд, 2007, стр. 3.
14. Соња Вишњић Жижовић, „Заборављено братство“, часопис за уметност, културу и књижевност „Либер“, бр. 5, Београд, 2008, стр. 16.
15. Предгвор за: "Шум бамбуса", Один, Београд, 2002, стр. 5.
16. Предговор за: "Осам бесмртника и Лао Це", Один, Београд, 2004, стр. 7.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат Соња Вишњић Жижовић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА
НАПОМЕНТА:

За ментора је предложен/а др Љиљана Марковић, редовни професор Филолошког факултета у Београду, Катедра за јапанологију,

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

Лепота и туга: у две свеске. Св. 2 / Јасунари Кавабата ; са јапанског превела Љиљана Ђуровић. - Београд: "Филип Вишњић", 1988. - 187 стр. - Тираж 14. - Према издању из 1987 (Картон). - COBISS.SR-ID 147935244

Civilizacija Japana u srednjem veku / Ljiljana Marković. – Beograd : Filološki fakultet Univerziteta u Beogradu, 2007. – 315 str.

Japan – Nova paradigma modernizacije / Ljiljana Marković. – Beograd, 2008. – 410 str.

Велемајстор ; Снежна земља / Јасунари Кавабата ; превела с јапанског Љиљана Марковић. - Београд : Логос : Либер, 2007 (Ужице : Графичар). - 298 стр. ; 21 cm. - (Библиотека Космополис)

Хирошиге : графике у боји Андо Хирошигеа / Едвард Ф. Стрејнџ ; превела Соња Вишњић Жижовић. - Београд : Либер, 2008 (Ужице : Графичар). - 207 стр. : илустр. ; 17 cm

Новела о радном човеку / Љиљана Марковић. – Београд : Филолошки факултет, 2008. – 297 стр.

Комисија сматра да др Љиљана Марковић **испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације за област** филолошке науке.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. формулације назива тезе (наслова)

Комисија закључује да је радни назив тезе "Мотив *Лептировог сна* у поезији Мацуо Башоа" прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. предмета (проблема) истраживања

Опис теме: Шира тема докторске дисертације обухвата науку о књижевности, а ужа област је јапанологија, тачније јапанска песничка форма хаику и њен најистакнутији представник Мацуо Башо. У циљу утврђивања естетских, али и животних, идеала којима је стремио Мацуо Башо, а које је покушао да инкорпорира у своју поезију, обрађује се утицај кинеског философског правца - таоизма, а посебно утицај философије једног од оснивача поменутог правца - Чуанг Цеа. Чуанг Це је своје схватање живота, однос према сну, а самим тим и према јави, животу и смрти, најлепше изразио у својој параболи "Лептиров сан", која је била позната јапанским хаику песницима 16. и 17. века, а овај философ и његово учење били постављени као узор за алегорични израз хаику

песме. Башоова школа - Шомон, истакла се у периоду када је у хаику круговима преовладавао „кинески стил ”. Покретачка сила за инсистирање на овом "кинеском стилу" било је опште незадовољство фриволном игром речи ранијих хаикуа и јак импулс да се комични стих уздигне на ниво високе уметности која би могла да стоји раме уз раме са кинеском поезијом. За разлику од својих предходника (припадника школа Теимон и Данрин) који су преузели Чуанг Цеов стил као дидактичко и реторичко средство, Башо и његови следбеници тражили су поетско надахнуће у таоистичким начелима и традиционалној кинеској поезији. Тако им је један од основних узора био управо Чуанг Це. У раду је спроведена анализа Башоових песама у којима је он користио слику лептира и сна (одвојено или заједно) а која је требало да потврди утицај Чуанг Цеове мисли и његовог става према животи и смрти, сну и јави израженог у параболи "Лептиров сан". У том смислу рад упоређује егзистенцијалистички став Чуанг Цеа и јапанског хаику песника Мацуо Башоа, утврђујући утицај првог на потоњег. И Мацуо Башо, и његови претходници, често су у свом раду користили слику лептира, која је преузимала смисао и сиболику изражену у Чуанг Цеовој причи "Лептиров сан". За разлику од западњачког схватања оригиналности, у Јапану се навођење и угледање на литерарне претходнике сматрало доказом учености писца, тачније његовог богатог литерарног знања. Због тога је у хаику поезији било доста цитата и алузија на ранија дела. У култури периода Едо (1600-1868), више се ценила способност да се створи ново кроз старо (употребом старог) од способности да се буде јединствен и оригиналан (у западњачком схватању термина). Ово јапанско схватање „новине” и даље доминира у јапанској култури и у јаком је контрасту са западњачким схватањем оригиналности. Тако јапанско схватање „новине” и стална употреба алузије (јап. *хонкадори*) игра значајну улогу у културном обогаћивању јапанског хаикуа, који се развијао под утицајем кинеског песништва, посебно таоистичке литературе. *Хонкадори* означава алузију на неко књижевно дело, али и цитат, па се у јапанској културној традицији временом у великој мери развио обичај навођења и позајмљивања. У раду се утврђује утицај философије Чуанг Цеа на Башоово схватање живота, али и тога на каквим би песничким начелима песник требало да темељи свој рад. Тако нам естетска и животна начела која је Башо изразио у својим делима посредством слике сна и лептира,

омогућавају боље сагледавање његове поетике, али и хаику поезије уопште.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од 32 библиографске јединице релевантне за истраживање. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

1. *A Taoist Classic Chuang-Tzu*, Foreign Languages Press, Beijing, 1989.

2. Bašo Macuo, *Uska staza ka dalekom severu*, Liber, Beograd, 2009.

3. Blyth R. H, *Haiku* (I-IV), Tokyo, The Hokuseido press, 1949.

4. Burton Watson, *The Complete Works of Chuang Tzu*, New York and London, Columbia University Press, 1970.

5. Čuang ce, *Leptirov san*, samostalno zdanje D. Pajina, Beograd, 2001.

6. David L. Burnhill, *Basho as a Bat: Wayfaring and Antistructure in Journal of Matsuo Basho*, Journal of Asian Studies, Vol 49, No2, May 1990, str. 274-290.

7. David L. Burnhill, *Basho as Bat: Wayfaring and Antistructure in the Journals of Matsuo Basho, Journal of Asian Studies*, Vol. 49, No. 2, May 1990, pp. 274-90.

8. David L. Burnhill, *Impermanence, Fate, and the Journey: Basho and the Problem of Meaning, Religion*, Vol. 16, No. 4, 1986, pp. 323-41.

9. Devide Vladimir, *Japanska haiku poezija i njen kulturnopovjesni okvir*, Cankarjeva založba, Zagreb, 1985.

10. Devide Vladimir, *Zen*, Znanje, Zagreb, 1993.

11. Feng Gia-Fu i English, Jane (prevodioci), *Chuang Tsu: Inner Chapters*, New York, Vintage Books, 1974.

12. Fung Ju-Lan, *Istorija kineske filozofije*, Nolit, Beograd, 1992.

13. Fung Yu-Lan, *A Taoist Classic CHUANG-TZU*, Foreign languages Press, Beijing, 1989.

14. Giles Herbert, *Chuang Tzu: Taoist Philosopher and Chinese Mystic*, London, Allen and Unwin, 1926.

15. Hass Robert, *The Essential Haiku, Versions of Basho, Buson and Issa*, The Ecco Press,

Canada, 1994.

16. Kuang-ming Wu, *Wu Wei in Chuang Tzu as Life-Systematic*, University of Missouri, Columbia, USA, 2002.

17. Lee Jung, *What is it to be a Butterfly? A Philosophical Interpretation of Zuangzi's Butterfly Dream*, Asian Philosophy, 17, 185-202, 2007.

18. Makoto Ueda, *Matsuo Basho: The Poetic Spirit, Sabi, and Lightness*, u: *Zeami, Basho, Yeats, Pound: A Study in Japanese and English Poetics*, Mouton & Co., 1965, pp. 35-64.

19. Oseko Toshiharu, *Basho's Haiku*, T.Oseko, Tokyo, 1990.

20. Peipei Qiu, *Basho and the Dao, The Zhuangzi and the Transformation of Haikai*, University of Hawaii Press, Honolulu, 2005.

21. Peipei Qiu, *Inventing the New Through the Old: The Essence of Haikai and the Zhuangzi*, Asian Studies, Vassar College, 2001.

22. Peipei Qiu, *Poetics of the Natural: A Study of the Taoist Influence on Basho*, Columbia University, 1994.

23. Pušić Radosav, *Kosmička šara*, Plato, Beograd, 2001.

24. Pušić Radosav, *Prazne ruke*, Plato, Beograd, 2003.

25. Pušić Radosav, *Sin Neba, filosofija stare Kine*, Svetovi, Novi Sad, 1996.

26. Razić Dejan, *Zen*, Dečje novine, Gornji Milanovac, 1985.

27. *San, java, buđenje*, priredio: Dušan Pajin, Dečje novine, Gornji Milanovac, 1991.

30. Wolfe Stephen, *Toward Basho's Zen Poetics: The History and Significance of Basho's Autumn Crow Haiku*, 龍谷大学国際センター, br. 15, 2006.

31. Wolfe Steven, *Using the Useless: Chuang Tzu's Influence on Basho*, 龍谷大学国際センター, br. 13, 2004.

32. Yasuda Kenneth, *The Japanese Haiku, Its essential nature, history and possibilities in English with selected examples*, Charles E.Tuttle Company, Rutland, Vermont&Tokyo, Japan, 1995.

4. циљеви
истраживања

Циљеви

Мацуо Башо је свакако један од најпознатијих јапанских хаику песника, који није био цењен само у периоду док је стварао (17. век), већ је његова популарност расла и након његове смрти. Данас је он један од најпревођенијих јапанских песника, о чијем су животу и делу написане бројне студије. Општи циљ овог рада је утврђивање естетских и песничких начела којима је стремио Мацуо Башо. Пошто се Мацуо Башо у свом стваралаштву ослањао на учења зен будизма и таоизма (конкретније, учење Чуанг Цеа), предмет овог рада је утврђивање утицаја таоизма и философије Чуанг Цеа на хаику поезију и поетику Мацуо Башоа, док је конкретнији циљ рада утврђивање тог утицаја преко анализе Чуанг Цеове параболе "Лептиров сан" и Башоових песама у којима се појављује слика лептира или сна (заједно или одвојено) - на Башоово схватање живота, поезије, естетских начела, као и "чуангцеовског" схватања јаве као сна, потребе за великим буђењем, а лептира као пролазности и лакоће живљења. На тај начин, надамо се да ћемо допринети бољем разумевању поетике Мацуо Башоа, његовог живота и размишљања, као и најкраће песничке форме - хаику.

5. очекивани резултати

Компаративном и конклузивном методом утврдити естетска начела која је Мацуо Башо, а под утицајем Чуанг Цеове мисли, инкорпорирао и сјединио у кључном појму његове естетике - лакоћи (јап. *каруми*). Анализа Башоових песама у којима се појављује слика лептира или сна (или оба заједно) потврдила је утицај Чуанг Цеове мисли на поетику Мацуо Башоа – тачније, његовог схватања јаве као сна и потребе за великим буђењем, а лептира као несталности постојања, али и лакоће живљења.

6. план рада

У циљу анализе Башоових естетских и песничких идеала и утицаја које је на њих извршио Чуанг Це, поступно се обрађују одређени сегменти који доводе до саме анализе. Стога је у Другом поглављу, под називом *Теоријски оквир - таоизам и Чуанг Це*, обрађен овај философски правац, коме претходи културолошка позадина кинеске философије, сажето изложено учење творца таоизма - Лао Цеа, а затим и живот и учење Чуанг Цеа: његов однос према човеку и природи, схватање живота и смрти, однос према сновима и буђењу и забораву, као и онтолошки и когнитивни принцип параболе "Лептиров сан".

VII	**ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ**
	КАНДИДАТА: Соње Вишњић Жижовић
	НАПОМЕНА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је Соња Вишњић Жижовић подобан кандидат за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области Кликните да бисте почели унос текста.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Љиљана Марковић подобан/на за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивне оцене о подобности кандидата **Соње Вишњић Жижовић** и предложене теме докторске дисертације **"Мотив *Лептировог сна* у поезији Мацуо Башоа"** а да се за ментора именује др **Љиљана Марковић**, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА
КОМИСИЈЕ

1.

2.

3.

4.

5.